

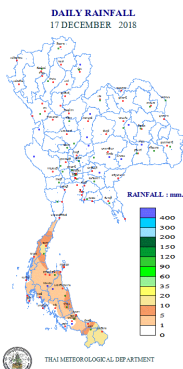
รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร
วันที่ 18 ธันวาคม 2561

1. สภาพอากาศ

1.1 พยากรณ์อากาศ 24 ชั่วโมง

ประเทศไทยตอนบนมีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไป กับมีลมแรง โดยในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย สำหรับภาคกลาง ภาคตะวันออก รวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อุณหภูมิจะสูงขึ้น 1-2 องศาเซลเซียส ขอให้ประชาชนบริเวณดังกล่าวดูแลสุขภาพเนื่องจากอากาศที่หนาวเย็นลงไว้ด้วย สำหรับภาคใต้ยังคงมีฝนตกหนักบางพื้นที่ ขอให้ประชาชนระวังอันตรายจากฝนที่ตกสะสม ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากได้ ส่วนอ่าวไทยตอนล่างมีคลื่นสูง 2-3 เมตร ชาวเรือควรเดินเรือด้วยความระมัดระวัง เรือเล็กบริเวณอ่าวไทยตอนล่างควรงดออกจากฝั่งต่อไปอีก 1 วัน

1.2 ปริมาณน้ำฝน เวลา 07.00 น. วันที่ 17 ธ.ค. 61 ถึง เวลา 7.00 น. วันที่ 18 ธ.ค. 61

ที่	อำเภอ	จังหวัด	ปริมาณฝน (มม.)	ความรุนแรง
1.	ที่ว่าการอำเภอดงหลวง	นราธิวาส	85.4	ฝนตกหนัก
2.	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง	นราธิวาส	50.6	ฝนตกหนัก
3.	ที่ว่าการอำเภอยี่งอ	นราธิวาส	50.0	ฝนตกหนัก
4.	ที่ว่าการอำเภอศรีสาคร	นราธิวาส	27.4	ฝนตกปานกลาง
5.	ต.กรูชิง อ.นบพิตำ	นครศรีธรรมราช	24.0	ฝนตกปานกลาง

(ข้อมูลจากสำนักสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมอุตุนิยมวิทยา)

ฝนตกหนักมาก (>90 มม.) ฝนตกหนัก (35.1-90 มม.) ฝนตกปานกลาง (10.1-35.0 มม.) ฝนตกเล็กน้อย (0.1-10.0 มม.) ไม่มีฝน (0 มม.)

2. สถานการณ์น้ำ

2.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง (447 แห่ง) ปริมาณน้ำในอ่างฯ 58,985 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 78 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 35,055 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 67) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2560 (63,976 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 84) น้อยกว่าปี 2560 จำนวน 4,991 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 48.87 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย จำนวน 103.32 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 17,105 ล้าน ลบ.ม.

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (35 แห่ง) ปริมาณน้ำในอ่างฯ 55,457 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 78 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 31,914 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 67) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2560 (59,422 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 84) น้อยกว่าปี 2560 จำนวน 3,965 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 36.97 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย จำนวน 90.83 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 15,491 ล้าน ลบ.ม.

ภาค	ขนาดใหญ่						ขนาดกลาง						รวม						รับได้อีก (ล้าน ม. ³)
	จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาตรน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาตรน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาตรน้ำ				
			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ	
เหนือ	8	24,825	18,468	74	11,723	65	75	1,001	682	68	583	64	83	25,825	19,150	74	12,306	65	6,697
ตอน.	12	8,368	4,593	55	2,943	44	218	1,998	1,207	60	1,057	57	230	10,367	5,800	56	4,000	47	4,566
กลาง	3	1,419	736	52	676	52	22	369	220	60	196	57	25	1,788	956	53	872	53	832
ตะวันตก	2	26,605	23,632	89	10,355	78	7	142	125	88	116	94	9	26,747	23,757	89	10,471	78	2,990
ตะวันออก	6	1,515	1,311	87	1,211	56	51	963	802	87	750	82	57	2,478	2,113	85	1,961	84	365
ใต้	4	8,194	6,716	83	5,006	77	39	668	492	74	440	68	43	8,863	7,208	81	5,446	76	1,654
รวม	35	70,926	55,457	78	31,914	68	412	5,142	3,528	69	3,141	65	447	76,068	58,985	78	35,055	67	17,105

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำภูมิพล สิริกิตี แควน้อยฯ และป่าสักชลสิทธิ์ รวม 4 อ่างฯ มีปริมาณน้ำในอ่างฯ 18,345 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 74 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 11,649 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 64) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ 19.69 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 53.84 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 6,526 ล้าน ลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำในอ่างฯ		ปริมาณน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำ รับได้อีก
	ปริมาณน้ำ	% ความจุอ่างฯ	ปริมาณน้ำ	% น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	
ภูมิพล	9,347	69	5,547	57	11.25	10.43	23.00	25.00	4,115
สิริกิตี	7,690	81	4,840	73	8.07	5.74	26.01	26.03	1,820
ภูมิพล+สิริกิตี	17,037	74	10,386	64	19.32	16.17	49.01	51.03	5,935
แควน้อยฯ	688	73	645	72	0.37	0.38	2.16	2.16	252
ป่าสักชลสิทธิ์	621	65	618	65	0.00	0.00	2.67	3.49	339
รวมทั้งหมด	18,345	74	11,649	64	19.69	16.55	53.84	56.68	6,526

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ น้อยกว่าร้อยละ 30 ขึ้นไป ของความจุอ่างฯ จำนวน 2 อ่างฯ ได้แก่ อ่างฯทับเสลา (26%) อ่างฯกระเสียว (25%)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ของความจุอ่างฯ จำนวน 16 อ่างฯ ได้แก่ อ่างฯสิริกิตี (81%) อ่างฯแม่งัดสมบูรณ์ชล (101%) อ่างฯกัวลม (91%) อ่างฯกัวคอง (111%) อ่างฯน้ำอุ่น (81%) อ่างฯลำตะคอง (81%) อ่างฯศรีนครินทร์ (92%) อ่างฯวชิราลงกรณ (83%) อ่างฯขุนด่านปราการชล (88%) อ่างฯคลองสิียด (84%) อ่างฯหนองปลาไหล (96%) อ่างฯประแสร์ (84%) อ่างฯนฤปดินทรจินดา (93%) อ่างฯแก่งกระจาน (87%) อ่างฯปราณบุรี (90%) อ่างฯรัชชประภา (84%)

2.2 สภาพน้ำท่า

แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย แม่น้ำน่าน ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ

แม่น้ำมูล แม่น้ำพระสทิ ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อย

แม่น้ำบางปะกง ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อย แม่น้ำท่าตะเภา ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อย

แม่น้ำตาปี ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ แม่น้ำโก-ลก ระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์ท่วม

แม่น้ำเจ้าพระยา สถานี C.2 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 460 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 436 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำ +18.59 ม.รทก. ต่ำกว่าตลิ่ง 7.61 เมตร

เขื่อนเจ้าพระยา สถานี C.13 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 80 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 80 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำเหนือเขื่อน +15.86 ม.รทก. (เมื่อวาน +15.86 ม.รทก.) ระดับน้ำท้ายเขื่อน +5.64 ม.รทก. (เมื่อวาน +5.64 ม.รทก.)

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันออก รวม 140 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 143 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองชัยนาท-ป่าสัก (ปตร.มโนรมย์) 120 ลบ.ม./วินาที คลองชัยนาท-อยุธยา (ปตร.มหาราช) 20 ลบ.ม./วินาที

แม่น้ำป่าสัก เขื่อนพระรามหก 20 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 20 ลบ.ม./วินาที) รับน้ำเข้าคลองระพีพัฒน์ 55 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 53 ลบ.ม./วินาที) ผ่านคลองระพีพัฒน์แยกตก (ปตร.พระศรีศิลป์) 7 ลบ.ม./วินาที และผ่านคลองระพีพัฒน์แยกใต้ (ปตร.พระศรีเสาวภาค) 31 ลบ.ม./วินาที

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันตก รวม 175 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 175 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองมะขามเฒ่าอุทุมพร (ปตร.มะขามเฒ่า-อุทุมพร) 15 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำสุพรรณ (ปตร.พลเทพ) 65 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำน้อย (ปตร.บรมธาตุ) 75 ลบ.ม./วินาที คลองเล็กอื่นๆ 20 ลบ.ม./วินาที

อ.บางไทร สถานี C.29A ปริมาณน้ำไหลผ่านเฉลี่ย 87 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 92 ลบ.ม./วินาที)

2.3 คุณภาพน้ำ

กรมชลประทาน ติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ค่าความเค็ม) ในแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำ	จุดเฝ้าระวัง	ความเค็ม (กรัม/ลิตร)	เกณฑ์	หมายเหตุ
เจ้าพระยา	ปากคลองสำแล จ.ปทุมธานี	0.17 ข้อมูล ณ 18 ธ.ค. 61 (08.00 น.)	ปกติ	- ค่าความเค็มของน้ำสำหรับการเกษตรไม่เกิน 2 กรัม/ลิตร - ค่าความเค็มของน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาไม่เกิน 0.25 กรัม/ลิตร
เจ้าพระยา	ทำนบกุ่มน้ำ จ.นนทบุรี	0.17 ข้อมูล ณ 18 ธ.ค. 61 (08.00 น.)	ปกติ	
เจ้าพระยา	ทำนบกุ่มชลประทานสามเสน กทม.	0.17 ข้อมูล ณ 18 ธ.ค. 61 (08.00 น.)	ปกติ	

(ที่มา: ฝ่ายตะกอนและคุณภาพน้ำ ส่วนอุทกวิทยา สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา)

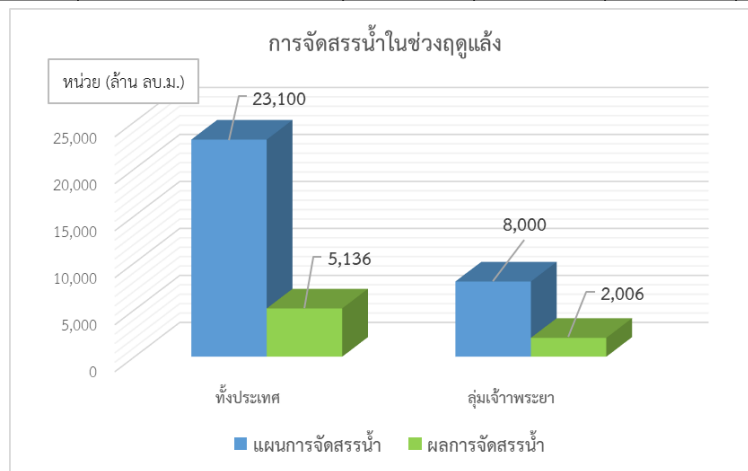
3. การจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ปี 2561/2562

แผนการจัดสรรน้ำ โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศในช่วงฤดูแล้งปี 2561/2562 (วันที่ 1 พ.ย.61 ถึง 30 เม.ย.62) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ปริมาณน้ำต้นทุนสามารถใช้การได้ จำนวน 39,570 ล้าน ลบ.ม. โดยการวางแผนจัดสรรน้ำทั้งประเทศจำนวน 23,100 ล้าน ลบ.ม.

ผลการจัดสรรน้ำ ทั้งประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึงปัจจุบัน ใช้น้ำไปแล้ว 5,136 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 22 ของแผนจัดสรรน้ำ ส่วนในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา วันนี้นำไป 54 ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึงปัจจุบัน ใช้น้ำไปแล้ว 2,006 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 25 ของแผนจัดสรรน้ำ

หน่วย : ล้าน ลบ.ม.

พื้นที่	แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2561/62 (1 พ.ย.61 - 30 เม.ย.62)					ผลการจัดสรรน้ำ	
	อุปโภค-บริโภค	รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ	การเกษตร	อุตสาหกรรม	รวม	ปริมาณน้ำ	% แผนการจัดสรรน้ำ
ทั้งประเทศ	2,404	6,440	13,953	303	23,100	5,136	22
ลุ่มเจ้าพระยา	1,140	1,450	5,410	-	8,000	2,006	25

4. การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2561/62

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2561/62

ทั้งประเทศ จำนวน 16.08 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 11.21 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 4.87 ล้านไร่

ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 8.74 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 7.18 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 1.56 ล้านไร่

ผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2561/62 (ข้อมูล ณ วันที่ 12 ธันวาคม 2561)

ทั้งประเทศ จำนวน 4.09 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 3.63 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 0.46 ล้านไร่

ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 3.28 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 3.10 ล้านไร่ พืชไร่ - พืชผัก 0.18 ล้านไร่

ขอบเขตพื้นที่	พื้นที่แหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูก ปี 2561/62			* สถานการณ์การเพาะปลูก ปี 2561/62		
		ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม	ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม ทั้งหมด
ทั่วประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	8.03	2.43	10.46	2.90	0.13	3.03
	นอกเขตชลประทาน	3.18	2.44	5.62	0.73	0.33	1.06
	รวม	11.21	4.87	16.08	3.63	0.46	4.09
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา (22 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	5.30	0.77	6.07	2.43	0.05	2.48
	นอกเขตชลประทาน	1.88	0.79	2.67	0.67	0.13	0.81
	รวม	7.18	1.56	8.74	3.10	0.18	3.28

5. การให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า

เตรียมเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ จำนวน 1,851 เครื่อง สนับสนุนเพื่อช่วยเหลือพื้นที่นาปี นาปรัง พืชไร่ และอุปโภคบริโภค จำนวน 161 เครื่อง ในพื้นที่ 27 จังหวัด แบ่งเป็น

- ช่วยเหลือพื้นที่ข้าวนาปีและพืชไร่ จำนวน 87 เครื่อง ในพื้นที่ 19 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่(1) อุตรดิตถ์(2) พิจิตร(1) ลำปาง(12) น่าน(4) ตาก(4) แพร่(8) สุโขทัย(8) นครราชสีมา(3) ยโสธร(2) นครพนม(2) นครนายก(3) ชลบุรี(2) ปราจีนบุรี(16) ฉะเชิงเทรา(4) จันทบุรี(1) กาญจนบุรี(8) ระยอง(1) เพชรบุรี(5)
- ช่วยเหลือพื้นที่นาปรัง จำนวน 3 เครื่อง ในพื้นที่ 1 จังหวัด คือ นครสวรรค์(3)
- ช่วยเหลือเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน 47 เครื่อง ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา(11) บุรีรัมย์(4) นนทบุรี(3) ปทุมธานี(14) ชัยนาท(9) นครศรีธรรมราช(6)
- ช่วยเหลืออุทกภัย จำนวน 26 เครื่อง ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี(2) นครศรีธรรมราช(13) พัทลุง(11) นราธิวาส(9)

6. ผลกระทบด้านการเกษตร

6.1 อุทกภัย

1) ช่วงภัย 13 – 17 ธันวาคม 2561 จำนวน 4 จังหวัด

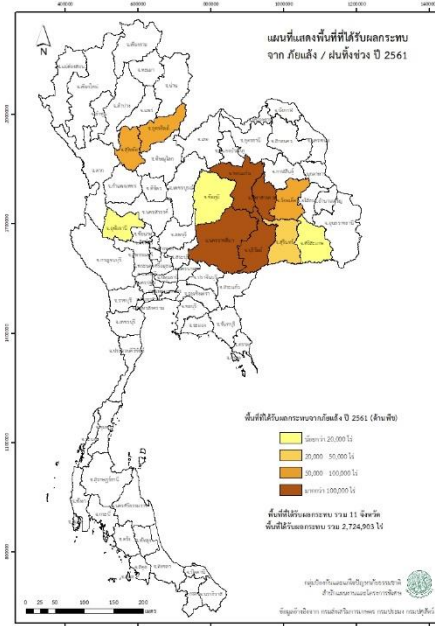
สถานการณ์อุทกภัย ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง และนราธิวาส มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ ดังนี้

- ด้านพืช 2 จังหวัด เกษตรกร 6,432 ราย พื้นที่ 13,908 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 80 ไร่ พืชไร่ 234 ไร่ พืชสวนและอื่น ๆ 13,594 ไร่
- ด้านประมง 3 จังหวัด เกษตรกร 3,527 ราย พื้นที่ 4,681 ไร่ บ่อปลา 5,611 บ่อ กระชัง 1,120 ตร.ม.
- ด้านปศุสัตว์ 2 จังหวัด เกษตรกร 30,235 ราย สัตว์ที่ได้รับผลกระทบ 1,550,809 ตัว แบ่งเป็น โค-กระบือ 36,117 ตัว สุกร 56,617 ตัว แพะ-แกะ 7,721 ตัว และสัตว์ปีก 1,450,354 ตัว แปลงหญ้า 1,150 ไร่

การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

- อพยพสัตว์ จำนวน 16,842 ตัว
- เสี่ยงสัตว์ 250,000 กิโลกรัม
- ดูแลสุขภาพสัตว์ 214 ตัว
- ฝังยังชีพ 620 ถู

6.2 ฝนทิ้งช่วง ช่วงภัย 1 ก.ค. – ปัจจุบัน

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร
ข้อมูล ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2561

สถานการณ์ฝนทิ้งช่วง ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี อุตรดิตถ์ สุโขทัย ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ดังนี้

- **ด้านพืช** 10 จังหวัด เกษตรกร 233,173 ราย พื้นที่ 2,718,658 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 2,591,615 ไร่ พืชไร่ 127,004 ไร่ พืชสวนและอื่น ๆ 39 ไร่ สํารวจพบความเสียหายแล้ว 10 จังหวัด เกษตรกร 149,905 ราย พื้นที่ 1,768,689 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 1,695,776 ไร่ พืชไร่ 72,858 ไร่ พืชสวนและอื่นๆ 56 ไร่ คิดเป็นวงเงิน 1,971 ล้านบาท ช่วยเหลือแล้ว 1,684.22 ล้านบาท
- **ด้านประมง** ยังไม่มีรายงานพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
- **ด้านปศุสัตว์** ยังไม่มีรายงานพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

7. สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด (ข้อมูล ณ วันที่ 12 ธ.ค. 61)

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ข้าว	1. โรคเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 2. แมลงห้ำ 3. แมลงดำ 4. โรคไหม้ข้าว 5. โรคขอบใบแห้ง	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 90 ไร่ การระบาดคงที่ ไม่พบการระบาดในสัปดาห์นี้ การระบาดลดลง 125 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 5 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด จำนวน 3,216 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 20 ไร่ การระบาดคงที่	- ทำการประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยไฟ โรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้งและศัตรูข้าวอื่นๆ เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด - ผลิตและสนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อรา บิวเวอร์เรีย ใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่ - แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันและกำจัดโรคไหม้ข้าวในพื้นที่ที่มีการระบาด - แนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้บิวเวอร์เรียเพื่อควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ - แนะนำให้เกษตรกรใช้แสงไฟฟาล์อแมลงห้ำทำลายเพื่อลดการระบาด เนื่องจากแมลงห้ำชอบบินมาเล่นแสงไฟเวลากลางคืน และกำจัดวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่นในนาข้าว เพื่อให้นาข้าวโปร่ง แสงแดดส่องถึงโคนต้นข้าว - แนะนำให้เกษตรกรไม่ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราสูงมากเกินไป และในแปลงที่มีการระบาดมากแนะนำให้ใช้สารเคมีฟอสฟอนิคต้นข้าว เช่น Phenazine-5-Oxide โดยผสมน้ำแล้วพ่นในระยะที่ต้นข้าวแตกกอเต็มที่
อ้อย	1. แมลงหนูลาง 2. หนอนกออ้อย	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 75 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 1 ไร่ การระบาดคงที่	- รมรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาด และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง - แนะนำให้เกษตรกรทำการไถนาพรวนดินหลาย ๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงหนูลางและดักแด้ และใช้เชื้อราบิวเวอร์เรียควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกกลในพื้นดินที่มีความชื้น - แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราบิวเวอร์เรียร่วมกับเชื้อราเมตาโรเซียมในการป้องกันกำจัดหนอนกออ้อยในพื้นที่ที่พบการระบาด พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ข้าวโพด	1. หนอนเจาะลำต้นหรือหนอนเจาะฝัก	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 38 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 8 ไร่	- ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนผ่านเว็บไซต์ และแจ้งเตือนในพื้นที่ปลูก เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวโพดอย่างต่อเนื่อง - แนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานในการปลูกในฤดูต่อไป พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
มันสำปะหลัง	1. โรคโคนเน่าหัวเน่า 2. แมลงนูนหลวง 3. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 4. โรคใบไหม้	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 119 ไร่ การระบาดลดลง 12 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 620 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด จำนวน 335 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 7 ไร่ การระบาดคงที่	- รมรณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสาน - ผลิตขยายแตนเบียน Anagyrus lopezi แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่โดยเตรียมการผลิตเพื่อปล่อย 1,754 จุด จุดละ 3 ครั้ง ในปีงบประมาณ 2562 - แนะนำให้เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังอายุน้อยกว่า 5 เดือน บริเวณที่แสดงอาการและโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร ไปเผาทั้งทำลาย และหว่านปูนขาว หรือโรยเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก หรือกรณีระบาดรุนแรงมากใช้สารเคมีฟอสฟิไทล อลูมิเนียม และสำรวจติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องในช่วงฝนชุกควรตรวจแปลงทุกวัน - แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้ รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม - สำรวจติดตามการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ซึ่งเมื่อพบต้นที่แสดงอาการได้เก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจในห้องปฏิบัติการกรมวิชาการเกษตร พร้อมทั้งดำเนินการทำลายต้นที่แสดงอาการอื่นๆ ที่ได้จากแปลงปลูก - สำนักงานเกษตรจังหวัด 54 จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จัดทำแผนการอบรมและการสำรวจการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังครอบคลุมพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ
สับปะรด	1. โรคเหี่ยว	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 16 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่	- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ พร้อมทั้งแนะนำให้เกษตรกรขุดหน่อพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันโรคฯ และรมรณรงค์ให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด โดยให้เกษตรกร เฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
ปาล์มน้ำมัน	1. หนอนหัวดำ 2. ดั้วแรด 3. ดั้วกู่หลาบ 4. หนอนปลอกเล็ก 5. โรคลำต้นเน่า	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด จำนวน 19 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด จำนวน 966 ไร่ การระบาดลดลง 73 ไร่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 41 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 559 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 45 ไร่ การระบาดคงที่	- ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมัน - ปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน (Bracon hebetor) ในพื้นที่ระบาด - ตัดทางใบที่ถูกทำลายมาเผา และดูแลสวนปาล์มให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ - ผลิตและขยายเชื้อราเมตาไรเซียม (Metarhizium anisopliae) เพื่อนำมาใช้ควบคุมดั้วแรด และดั้วกู่หลาบ - ใช้สารเคมีคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) พ่นบริเวณใบให้ทั่วในตอนเย็นก่อนค่ำ - ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาในบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของลำต้นเน่า และปรับพื้นที่ในแปลงให้มีการระบายน้ำที่ดี - ใช้กาดักไฟโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับดั้วแรด

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ยางพารา	1. โรครากขาว 2. โรคใบร่วง 2. โรคเส้นดำ	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด จำนวน 1,990ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 2 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 2 ไร่ พื้นที่การระบาด 1 จังหวัด จำนวน 5 ไร่ การระบาดคงที่	- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันกำจัดโรคที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพารา โดยชุดคู่มือบริเวณต้นที่เป็นโรค เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก - ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของโรครากขาวยางพารา - แนะนำให้เกษตรกรปลูกยางพาราพันธุ์ต้านทานโรค - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มานำมาผสมกับปุ๋ยหมักใช้ในสวนยางพารา - ใช้สารเคมีเมตาแลคซิล จะสามารถป้องกันและกำจัดโรคเส้นดำได้
มะพร้าว	1. หนอนหัวดำ 2. แมลงดำหนาม 3. ดั้วแรด 4. ดั้วงวง	พื้นที่ระบาด 25 จังหวัด จำนวน 5,266 ไร่ การระบาดลดลง 6 ไร่ พื้นที่ระบาด 23 จังหวัด จำนวน 60,966 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 89 ไร่ พื้นที่ระบาด 19 จังหวัด จำนวน 9,520 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 92 ไร่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด จำนวน 56 ไร่ การระบาดคงที่	- ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และการดูแลสวนมะพร้าว ตัดทางใบที่ถูกหนอนหัวดำทำลายมาเผา เพื่อทำลายหนอนหัวดำในระยะไข่ ระยะตัวหนอน ระยะดักแด้ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของศัตรูมะพร้าว - ใช้สารเคมีอิมามิกติน เบนโซเอท (emamectin benzoate) ในมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า 12 เมตร ยกเว้นมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวทำน้ำตาล ซึ่งใช้สารเคมีฟลูเบนไดเอไมด์ 20% - ปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน (Bracon hebetor) แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา (Trichogramma spp.) และแตนเบียนอะซีโคเดส (Asecodes hispinarum) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่ - ใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (Metarhizium anisopliae) ทำลายไข่และตัวอ่อนดั้วแรด - ใช้ตาข่ายดักจับและใช้กับดักฟีโรโมนล่อดั้วแรดมะพร้าวในระยะเต็มวัย - ควบคุมดั้วงวงมะพร้าวโดยใช้เหล็กยาวปลายเป็นตะขอแทงเข้าไปเกี่ยวเอาตัวหนอนออกมาทำลายทิ้ง และใช้สารทาร์ ซึ่งเป็นส่วนผสมของน้ำมันเครื่อง 1 ลิตร ผสมกับผงกำมะถัน 100 กรัม คนให้เข้ากัน ทำบริเวณรอยแผลที่เกิดจากการตัดทางใบ หรือรอยตัดจันทะพร้าวเพื่อทำน้ำตาล รอยแตกที่โคนลำต้นเพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยของดั้วงวงจะเข้าวางไข่
ทุเรียน	1. โรครากเน่าโคนเน่า 2. เพลี้ยไก่แจ้ 3. หนอนเจาะลำต้น 4. เพลี้ยไฟ 5. โรคราใบติด	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด จำนวน 7,912 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 32 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 31 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 6 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 20 ไร่ การระบาดลดลง 29 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 26 ไร่ การระบาดลดลง 7 ไร่	- ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนการระบาด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาด จัดทำข่าวเตือนการระบาด ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ - แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันและกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่ที่มีการระบาด โดยให้ชุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออกและนำไปเผาทำลาย แล้วทาแผลด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา - แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตรอยแผลจากการวางไข่และการทำลายของหนอน เก็บไข่ไปทำลายเพื่อตัดวงจรการระบาด หรือใช้ตาข่ายดักฟันหลวมๆ รอบต้นเพื่อดักจับตัวเต็มวัย มาทำลายทิ้ง แหล่งที่มีการระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงชนิดดูด และกำจัดแหล่งขยายพันธุ์โดยตัดต้นทุเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิตได้แล้วไปเผาทิ้ง เพื่อไม่ให้แหล่งสะสมการระบาดและทำความเสียหายต่อทุเรียนต้นอื่นๆ

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
			- แนะนำเกษตรกรตัดยอดหรือกิ่งที่ถูกเพลี้ยไฟทำลายไปเผาทิ้ง สำหรับต้นที่ถูกเพลี้ยไฟทำลายระดับรุนแรง แนะนำให้ใช้สารอิมิดาโคลพริด 10 % เอสแอล หรือ คาร์โบซันแฟน 20% พ่นให้ทั่วทั้งต้น - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (ชนิดสด) ผสมกับรำข้าวและปุ๋ยหมักนำไปโรยลงบนดินรอบ ๆ โคนต้นในบริเวณทรงพุ่ม หรือใช้รองก้นหลุมก่อนปลูก และใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (ชนิดสด) ล้างเอาสปอร์สีเขียวผสมกับน้ำ ฉีดพ่นให้ทั่วทรงพุ่มและพื้นดิน และตัดกิ่งที่เป็นโรคนำไปเผาทำลาย เพื่อควบคุมการระบาดของโรคราใบติด
เงาะ	1. โรคใบจุดสาหร่าย 2. โรคราดำ	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 1ไร่ การระบาดคองที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 1ไร่ การระบาดคองที่	- แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงเงาะอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดความชื้นภายในทรงพุ่ม - แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% ดับบลิวพี ฉีดพ่นที่ใบให้ทั่วต้น หรือใช้พ่นป้องกันเป็นระยะ ๆ - แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาพ่นบริเวณที่เป็นโรค และหมั่นสำรวจแปลงและกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความชื้นสะสม ไม่ให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค
ลองกอง	1. หนอนซอนเปลือก	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด จำนวน 400 ไร่ การระบาดลดลง 73 ไร่	- แนะนำให้เกษตรกรโดยใช้เชื้อบีที ผสมกับน้ำ พ่นให้ทั่วลำต้นที่พบการเข้าทำลายของหนอนซอนเปลือก และให้ทำการพ่นประมาณ 2 - 3 ครั้ง ห่างกันประมาณ 5 วัน ในตอนเย็น

หมายเหตุ พื้นที่การระบาด (เพิ่มขึ้น ลดลง) เปรียบเทียบกับสัปดาห์ที่ผ่านมา

8. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์

8.1 โรคพิษสุนัขบ้า (ช่วงวันที่ 1 ม.ค. - 17 ธ.ค. 61)

1) สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 17 ธันวาคม 2561 มีรายงานจังหวัดที่ไม่พบโรคพิษสุนัขบ้า 23 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ตรวดี นครนายก บึงกาฬ สกลนคร หนองบัวลำภู เชียงใหม่ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี นครปฐม ชุมพร พังงา ภูเก็ต และนราธิวาส พบโรคทั้งหมด 54 จังหวัด 320 จุด ปัจจุบันยังคงประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ 32 จุด ในพื้นที่ 24 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร สุรินทร์ อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ นครพนม ร้อยเอ็ด หนองคาย เชียงราย กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบุรี สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา และสตูล

2) ดำเนินการป้องกันควบคุมโรคทุกจุดเกิดโรคโดยฉีดวัคซีนรอบจุดเกิดโรคในสัตว์กลุ่มเสี่ยงทุกตัวในรัศมี 5 กม.รอบจุดเกิดโรคได้ 21,702 ตัว เร่งรัดควบคุมจำนวนประชากรสัตว์พาหะนำโรคที่สำคัญ (สุนัขและแมว) ทำให้มีจำนวนคงที่หรือลดลงเพื่อลดความเสี่ยงของการแพร่เชื้อโรค โดยการผ่าตัดทำหมันได้ 1,705 ตัว

8.2 โรคพิษสุนัขบ้า (ช่วงวันที่ 24 - 30 พ.ย. 61) พบทั้งหมด 13 ครั้ง ในสุนัข 11 ครั้ง ในแมว 1 ครั้ง และในโค 1 ครั้ง เกิดในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

8.3 โรคปากและเท้าเปื่อย (ช่วงวันที่ 24 - 30 พ.ย. 61) พบการระบาด 9 ครั้ง ในโคนม 3 ครั้ง ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ และสระบุรี และเกิดโรคในโคเนื้อ 6 ครั้ง ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจวบคีรีขันธ์ และสงขลา

8.4 โรคแท้งติดต่อในแพะและแกะ พบที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

8.5 โรคแบล็กเลก หรือโรคไขข้อดำในโคเนื้อ ที่จังหวัดตาก

8.6 โรคระบาดสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ และโรคระบาดสัตว์อื่น (ช่วงวันที่ 24 - 30 พ.ย. 61) ไม่พบสัตว์ป่วยตายผิดปกติ

8.7 โรคระบาดสัตว์ในต่างประเทศ (ช่วงวันที่ 24 - 30 พ.ย. 61) พบการระบาด 3 โรค ใน 7 ประเทศ ดังนี้

- 1) โรคแอนแทรกซ์ในฮิปโปโปแตมัส 1 ครั้ง ที่ประเทศมาลาวี
- 2) โรคปากและเท้าเปื่อยในโค 1 ครั้ง ที่ประเทศมาลาวี
- 3) โรคคอหิวด์แอฟริกันในสุกร 20 ครั้ง
 - ประเทศเบลเยียม 1 ครั้ง เกิดโรคในหมูป่า
 - ประเทศจีน 2 ครั้ง เกิดโรคในสุกร
 - ประเทศลัตเวีย 3 ครั้ง เกิดโรคในหมูป่า
 - ประเทศโปแลนด์ 4 ครั้ง เกิดโรคในหมูป่า
 - ประเทศโรมาเนีย 6 ครั้ง เกิดโรคในสุกร 2 ครั้ง และหมูป่า 4 ครั้ง
 - ประเทศยูเครน 4 ครั้ง เกิดโรคในสุกร 3 ครั้ง และหมูป่า 1 ครั้ง